
Prikazi i osvrti

U ZEMLJI ŽIVIH

Ante GRBEŠ, *U zemlji živih*, Teovizija, Zagreb, 1998., 68 str.

Treća knjiga fra Ante Grbeša (1959.-1998.) znakovita naslova *U zemlji živih* nastavak je već prije objavljenih knjiga, *Urezan u Božji dlan* (1996.) i *Ja ti vjerujem* (1998.), koje su u nekoliko mjeseci doživjele ponovljena izdanja. Kao i u prethodnima, i u posljednjoj su knjizi sabrana razmišljanja izgovorena na Radio Sljemenu u emisiji "Hvaljen Isus i Marija", i to ovaj put od početka veljače do konca kolovoza 1998. godine.

Ovo su oporučni tekstovi! Napisani i izgovoreni tek nekoliko mjeseci prije smrti, a objavljeni samo nekoliko dana nakon smrti, na koju se fra Ante svjesno pripremljao i za nju molio (jesmo li zaboravili moliti za sretnu smrt?!), u povjerenju u Očevu ruku, i u iskrenoj, najdublje ljudskoj čežnji za životom. Ovi su tekstovi svjesno oporučni, iako se ta riječ nigdje ne spominje. Ako se zlato u vatri čisti, onda se duša čovjekova patnjom pročišćuje. Dugotrajna i teška fra Antina bolest pročistila je njegov pogled na Boga i ljude i svela mu riječ na bitno, na najbitnije, na povjerenje, na predanje, na iskrenu ljubav i duboku nadu. Stoga mu valja vjerovati kad piše: "Želio bih da ova moja riječ bude melem na dušu vašu koja će možda osjetiti svu tegobnost dana... Dan koji je pred nama, bio sunčan ili oblačan, lagan ili težak, donijet će nam mogućnost da u njemu učinimo nešto lijepo za čovjeka... Odgođena dobrota uglavnom se nikad ne ostvari. Vrijeme nas sve mijenja i nitko od nas ne može jamčiti da ćemo sutra imati šansu. Ono što nas je jučer moglo obradovati i usrećiti, sutra neće moći. Riječi meksičke pjesnikinje Anamarie Rabatte rječito to kazuju: "Za života, brate, za života // Želiš

li usrećiti nekoga / kome želiš mnogo dobra... / učini to danas / za života, brate, za života..." (*Za života*, str. 37-38).

Trideset kratkih razmišljanja trideset je latica jednog cvijeta života, po našim ljudskim mjerilima prerano ubranog iz ovozemnog vrta. U trideset iskrenih pitanja o sebi i Bogu, dobru i zlu, radosti i patnji, izgubljenosti i ljubavi, otkriva nam se trideset puta ljudsko, kršćansko i svećeničko srce otvoreno Riječi, susretu i blizini, predano u ruku Očevu i pogleda upravljenog Životu!

Tekstovima ove vrste ne treba preporuka, a još manje tumačenje. Treba ih samo uzeti u ruke, pročitati srcem, a ne samo očima, prihvatiti ih i ugraditi kao dragocjeni kamen u građevinu vlastita življenja. Zapravo, već sama činjenica da su nam fra Antina iskrena i molitvena razmišljanja tako bliska da ih mnogi traže za oživljenje i osvježanje mučne i tupe svakodnevice (i posve je sigurno da će i ova knjižica, kao i prethodne, doživjeti ponovljena izdanja, a možda bi bilo dobro da jednom ugledaju svjetlo dana objedinjene u jednom uvezu), pokazuje nam kako svi zapravo trebamo jednostavnih ljudi, punih Isusove srdačnosti i dobrote, ljudi koji svojom vjerom, nadom i ljubavlju slijede Krista na križnom putu i postaju tako supatnici Kristovi, i na neki način suspasitelji svijeta.

Znakovito je da i ova knjiga, kao i fra Antin život, završava molitvom "Oče naš", koju je, reče, tih dana dobio na dar: "Nemoj reći 'Oče', ako se svaki dan ne ponašaš kao sin. Nemoj reći 'naš', ako živiš izoliran u svojoj sebičnosti. Nemoj reći 'koji jesi na nebesima', ako misliš samo na zemaljske stvari. Nemoj reći 'budi volja tvoja', ako je ne prihvaćaš kad je bolna. Nemoj reći 'kruh naš svagdašnji daj nam danas', ako se ne brineš za gladnu braću, beskućnike i neprosvijećene. Nemoj reći 'ne uvedi nas u napast', ako imaš namjeru ostati u grijehu i dalje griješiti. Nemoj reći 'izbavi nas od zla', ako se ne boriš protiv zla. Nemoj reći 'Amen' ako još nisi shvatio molitvu 'Oče naš' (*Oče naš*, str. 63-64). Iz svega napisanog i te kako je jasno da je fra Ante molitvu 'Oče naš' ispravno shvatio i iskreno živio.

Na kraju, ne bismo smjeli zaboraviti urednika biblioteke "Riječ za dobar dan" u izdavačkoj kući Teovizija, Stjepana Lice, ujedno autora kratkog "Pogovora", bez čijeg zalaganja ova razmišljanja ne bi ugledala svjetlo dana, jer ih fra Ante sam nije mogao pripremiti za tisak. I za života su se dogovorili da mu naslov bude *U zemlji živih*. Kao putokaz kroz ovu zemnu dolinu u domovinu našu koja je na nebesima.

Ante Mateljan